

Lieta C-210/06

Cartesio Oktató és Szolgáltató bt

(Szegeedi Ítélet/tábla līgums sniegt prejudiciālu nolūmumu)

Sabiedrības juridiskās adreses pārcelšana uz dalībvalsti, kas nav tās dibināšanas dalībvalsts – Līgums grozīt atzīmē komercēstīr par juridisko adresi – Atteikums – Apelācijas sūdzība par komercēstīra tiesas lūmumu – EKL 234. pants – Prejudiciāls nolūmums – Pieņemšana – “Tiesas” jēdziens – Jēdziens “valsts tiesa, kuras lūmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pāršāgt” – Apelācijas sūdzība par lūmumu lūgt prejudiciālu nolūmumu – Apelācijas tiesības atcelt šo lūmumu – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – EKL 43. un 48. pants

Sprieduma kopsavilkums

1. *Prejudiciāli jautājumi – Vērtēšanas Tiesā – Valsts tiesa EKL 234. panta izpratnē – Jēdziens (EKL 234. pants)*
2. *Prejudiciāli jautājumi – Pieņemšana – Ierobežojumi (EKL 234. pants)*
3. *Prejudiciāli jautājumi – Vērtēšanas Tiesā – Pienākums vērsties Tiesā (EKL 234. panta trešā daļa)*
4. *Prejudiciāli jautājumi – Vērtēšanas Tiesā – Valsts tiesu kompetence (EKL 234. pants)*
5. *Personu brīvība pārvietošanās – Brīvība veikt uzņēmējdarbību (EKL 43. un 48. pants)*

1. Tiesa, kas izskata apelācijas sūdzību par lūmumu, ko pieņemusi komercēstīra tiesa, ar ko ir noraidīts līgums veikt grozījumu atzīmē šajā reģistrā, ir jāuzskata par tiesu, kurai ir tiesības iesniegt līgumu sniegt prejudiciālu nolūmumu EKL 234. panta izpratnē, neraugoties uz apstākli, ka nedz lūmuma pieņemšanas procedūra šajā tiesā, nedz apelācijas tiesvedība iesniedzējtiesā nav notikusi saskaņā ar sacīkstes principu.

Kad tās pieņem administratīvu lūmumu, vienlaicīgi neesot lūgta atrisināt strīdu, komercēstīra tiesa nevar tikt uzskatīta par tiesu, kas veic tiesas funkciju, savukārt tiesa, kurā iesniegta apelācijas sūdzība par zemākas instances komercēstīra tiesas lūmumu, ar kuru noraida šādu ierakstīšanas līgumu, tās kā šīs apelācijas sūdzības priekšmets ir šīs lūmuma atcelšana, par kuru tiek apgalvots, ka tas aizskar iesniedzēja tiesības, izskata lietu un veic tiesas funkciju. Tādējādi šāds gadījums apelācijas tiesas principā ir jāuzskata par tiesu EKL 234. panta izpratnē, kura ir pilnvarota uzdot prejudiciālu jautājumu Tiesai.

(sal. ar 57.–59. un 63. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. Uz jautājumiem par Kopienu tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskajās regulājumā un faktisko apstākļu ietvaros, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Valsts tiesas iesniegto lūgumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Kopienu tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamata tiesvedības faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem.

Šo atbilstības pieņēmumu negroza fakts, ka attiecībā uz prejudiciālu jautājumu par tiesas kvalifikāšanu kā tiesu, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pāršāzīt EKL 234. panta trešās daļas izpratnē, šī tiesa jau ir iesniegusi Tiesai savu prejudiciālo jautājumu. Būtu pretīji sadarbības garam, kam ir jāvalda attiecības starp valsts tiesu un Tiesu, un tiesvedības ekonomijas principam prasīt, lai valsts tiesa vispirms iesniegtu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurā uzdots tikai viens jautājums, vai šī tiesa pieder pie tām tiesām, kuras paredzētas EKL 234. panta trešajā daļā, pirms vēlāk ar otro lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tiktu noformulēti jautājumi saistībā ar Kopienu tiesību noteikumiem, kas ir tai iesniegtā strīda priekšmets.

Šo atbilstības pieņēmumu nevar grozīt arī neskaidrība situācijā saistībā ar strīda hipotētisko raksturu. Šī neskaidrība pastāv, ja Tiesas rīcībā esošie fakti, lai lemtu par valsts tiesiskajās regulājumā iespējamo nesaderīgumu ar EKL 234. panta jautājumu par apelācijas šāzību par lēmumu, kas attiecas uz lēmumiem lūgt prejudiciālu nolēmumu, neapņemas konstatēt, ka šis lēmums nevar tikt vai vairs nevar tikt pāršāzīts un šī iemesla dēļ ir kļuvis par *res judicata*, kad jautājums par šādu nesaderīgumu būtu hipotētisks.

(sal. ar 67., 70., 73. un 83.–86. punktu)

3. Tiesa, kuras pieņemtie lēmumi tiesvedībā var tikt pāršāzti kārtībā, nevar tikt uzskatīti par tiesu, kuras lēmumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem nevar pāršāzīt EKL 234. panta trešās daļas izpratnē, tajā skaitā, ja procesa līmenī sistēma, kādā ir izskatāma lieta, nosaka ierobežojumus attiecībā uz šādu tiesu iesniedzamo pamatu raksturu, kuriem ir jābūt par likuma pārkāpumu.

Šādi ierobežojumi, tiepat kā kārtības šāzības apturošās iedarbības neesamība, nevar liegt lietas daļēnīkiem tiesu, kuras lēmumi var tikt pāršāzti, iespēju efektīvi izmantot savas tiesības celt prasību pret šīs tiesas lēmumu, kas izskata tādus strīdus. Šie ierobežojumi un šīs apturošās iedarbības neesamība lūdz ar to netieši nenorādīt, ka šī tiesa būtu jāuzskata par tiesu, kura pieņem nepāršāzamu lēmumu.

(sal. ar 77.–79. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)

4. Ja ir valsts tiesību normas par tiesību iesniegt apelācijas šāzību par lēmumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko raksturo apstākļi, ka lieta pilnībā paliek izskatīšanā iesniedzējtiesai un tikai lēmums par prejudiciālo jautājumu uzdošanu ir pāršāzams, EKL 234. panta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka kompetenci, ko šis lūguma noteikums piešķir visām valstu tiesām, nebūtu jāapšaubā, piemērojot valsts tiesību noteikumus par tiesību uz apelācijas šāzību par lēmumu par prejudiciālu jautājumu uzdošanu Tiesai, kas ņem apelācijas tiesai grozīt, atceļ lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu un likt tiesai, kas šo lēmumu ir pieņēmusi, atstāt valsts tiesību procedūru, ko tā bija apturējusi.

Lai gan EKL 234. pants neaizliedz, ka uz valsts tiesas, kuras l?mumus saska?? ar valsts ties?b?m var p?rs?dz?t, kas v?rsusies Ties? prejudici?l? k?rt?b?, l?mumiem v?l arvien attiecas parastie valsts ties?b?s paredz?tie ties?bu aizsardz?bas l?dzek?i, tom?r š?das pras?bas izn?kumam neb?tu j?ierobežo kompetence, ko EKL 234. pants pieš?ir šai tiesai, v?rsties Ties?, ja t? uzskata, ka k?d? no t?s izskat?maj?m liet?m rodas jaut?jumi par Kopienu ties?bu interpret?ciju, kam vajadz?gs Tiesas nol?mums.

Turkl?t situ?cij?, kad k?da lieta otro reizi non?k pirm?s instances ties? p?c tam, kad t?s pie?emtu l?mumu atc?lusi p?d?j?s instances tiesa, š? tiesa saglab? ties?bas v?rsties Ties? saska?? ar EKL 234. pantu, neraugoties uz to, ka valsts ties?b?s ir noteikums, saska?? ar kuru augst?kas instances tiesas juridiskais v?rt?jums ir ties?m saistošs.

Piem?rojot valsts ties?bu normas par ties?b?m iesniegt apel?cijas s?dz?bu par l?mumu l?gt prejudici?lu nol?mumu, ko raksturo fakts, ka pamata lieta piln?b? paliek izskat?šan? iesniedz?jties? un tikai l?mums par prejudici?lo jaut?jumu uzdošanu ir ierobežot? k?rt? p?rs?dzams, autonom? kompetence v?rsties Ties?, ko EKL 234. pants pieš?ir pirmajai tiesai, tiktu apšaub?ta, ja, grozot l?mumu par prejudici?lo jaut?jumu uzdošanu, atce?ot un nododot lietu tiesai, kas šo l?mumu pie??musi, lai turpin?tu aptur?to tiesved?bu, apel?cijas tiesa var?tu liegt iesniedz?jtiesai izmantot ties?bas v?rsties Ties?, kas tai pieš?irtas ar EK l?gumu.

Saska?? ar EKL 234. pantu v?rt?jums par prejudici?l? jaut?juma noz?m?gumu un nepieciešam?bu princip? ir tikai tiesas, kura izdod r?kojumu uzdot prejudici?lus jaut?jumus, atbild?b?, iz?emot ierobežoto p?rbaudi, ko Tiesa veic. T?d?j?di šai tiesai ir j?izdara secin?jumi no apel?cijas sprieduma par l?mumu uzdot prejudici?lus jaut?jumus un, konkr?t?k, j?secina, ka t?s l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir vai nu j?patur sp?k?, vai j?groza, vai j?atsauc.

No t? izriet, ka situ?cij?, kad var tikt celta pras?ba par iesniedz?jtiesas l?mumu uzdot prejudici?lu jaut?jumu, Tiesai ar? tiesisk?s skaidr?bas un noteikt?bas interes?s ir j??em v?r? šis l?mums par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu, kam j?rada sekas, ja to izdevus? tiesa l?mumu nav atsaukusi vai groz?jusi, t? k? tikai š? tiesa var lemt par š?du atsaukumu vai groz?jumu.

(sal. ar 93.–98. punktu un rezolut?v?s da?as 3) punktu)

5. Šobr?d sp?k? esošaj?s Kopienu ties?b?s EKL 43. un 48. pants ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie neaizliedz t?du dal?bvalsts tiesisko regul?jumu, kas liedz sabiedr?bai, kas dibin?ta saska?? ar š?s dal?bvalsts ties?b?m, p?rcelt savu juridisko adresi uz citu dal?bvalsti, saglab?jot savu sabiedr?bas statusu, uz ko attiecas t?s dal?bvalsts ties?bas, saska?? ar kuras tiesisko regul?jumu t? tikusi dibin?ta.

Saska?? ar EKL 48. pantu, t? k? nav vienotas Kopienu ties?bu defin?cijas sabiedr?b?m, kas var izmantot ties?bas veikt uz??m?jdarb?bu saska?? vien?gi ar piesaistes krit?riju, kas nosaka sabiedr?bai piem?rojam?s valsts ties?bas, jaut?jums par to, vai EKL 43. pants ir piem?rojams sabiedr?bai, kura atsaucas uz ar šo pantu pieš?irtu pamatbr?v?bu, turkl?t t?pat k? jaut?jums par to, vai fiziska persona, kas ir dal?bvalsts pilsone, šaj? sakar? var baud?t šo br?v?bu, ir iepriekš?js jaut?jums, uz kuru saska?? ar šobr?d sp?k? esošaj?m Kopienu ties?b?m atbildi var rast tikai piem?rojam?s valsts ties?b?s. T?d?j?di, tikai ja ir p?rbaud?ts, vai š? sabiedr?ba tieš?m bauda br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu, ?emot v?r? EKL 48. pant? noteiktos nosac?jumus, rodas jaut?jums, vai š? sabiedr?ba saskaras ar š?s br?v?bas ierobežojumu EKL 43. panta izpratn?.

Dal?bvalstij ir ar? ties?bas noteikt piesaisti, kas tiek pras?ta no sabiedr?bas, lai to var?tu uzskat?t par t?du, kas dibin?ta saska?? ar valsts ties?b?m un šaj? sakar? var baud?t ties?bas veikt uz??m?jdarb?bu, un kas pras?ta, lai saglab?tu šo statusu p?c tam. Š?s ties?bas ietver iesp?ju šai

dal?bvalstij ne?aut sabiedr?bai, uz kuru attiecas t?s valsts ties?bas, saglab?t šo statusu, ja t? iecer?jusi reorganiz?ties uz citu dal?bvalsti, p?rce?ot savu juridisko adresi uz šo dal?bvalsti, t?d?j?di p?rtraucot dibin?šanas dal?bvalsts ties?b?s paredz?to piesaisti.

Ties?bu akti un vienošan?s sabiedr?bu ties?bu jom?, kas paredz?tas attiec?gi EKL 44. panta 2. punkta g) apakšpunkt? un 293. pant?, l?dz šim br?dim neattiecs uz šajos spriedumos nor?d?taj?m valstu tiesisk? regul?juma atš?ir?b?m un l?dz ar to nav v?l t?s izbeigušas. Ir tiesa, ja atseviš?as regulas – t?das k? Regula Nr. 2137/85 par Eiropas Ekonomisko interešu grup?m, Regula Nr. 2157/2001 par Eiropas uz??m?jsabiedr?bas (SE) stat?tiem un Regula Nr. 1435/2003 par Eiropas Kooperat?v?s sabiedr?bas (SCE) stat?tiem – kas pie?emtas, pamatojoties uz EKL 308. pantu, tieš?m paredz noteikumu, kas ?auj jauniem juridiskiem dibin?jumiem, kas ar t?m izveidoti, p?rcelt to juridisko adresi un l?dz ar to faktisko adresi, ja š?s abas adreses ir vien? dal?bvalst?, uz citu dal?bvalsti, s?kotn?jai juridiskai personai neizbeidzot darb?bu un neizveidojot jaunu juridisko personu, š?dai p?rcelšanai tom?r ir vajadz?ga šo p?rcelšanu veicošajai sabiedr?bai piem?rojamo valsts ties?bu mai?a.

Ja k?da sabiedr?ba v?las tikai p?rcelt savu faktisko adresi no vienas dal?bvalsts uz citu dal?bvalsti, paliekot par sabiedr?bu saska?? ar valsts ties?b?m un l?dz ar to nemainot piem?rojam?s valsts ties?bas, Kopienu tiesisk? regul?juma piem?rošana *mutatis mutandis* katr? zi?? nenovestu pie iecer?t? rezult?ta š?d? situ?cij?.

(sal. ar 109., 110., 114., 115., 117. un 119. punktu un rezolut?v?s da?as 4) punktu)

TIESAS SPRIEDUMS (virspal?ta)

2008. gada 16. decembr? (*)

Sabiedr?bas juridisk?s adreses p?rcelšana uz dal?bvalsti, kas nav t?s dibin?šanas dal?bvalsts – L?gums groz?t atz?mi komercr?istr? par juridisko adresi – Atteikums – Apel?cijas s?dz?ba par komercr?istra tiesas l?mumu – EKL 234. pants – Prejudici?ls nol?mums – Pie?emam?ba – “Tiesas” j?dziens – J?dziens “valsts tiesa, kuras l?mumus saska?? ar attiec?g?s valsts ties?bu aktiem nevar p?rs?dz?t” – Apel?cijas s?dz?ba par r?kojumu l?gt prejudici?lu nol?mumu – Apel?cijas tiesas ties?bas atcelt šo l?mumu – Br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu – EKL 43. un 48. pants

Lieta C?210/06

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Szegedi Ítél?tábla* (Ung?rija) iesniedza ar l?mumu, kas pie?emts 2006. gada 20. apr?l? un kas Ties? re?istr?ts 2006. gada 5. maij?, tiesved?b?

CARTESIO Oktató és Szolgáltató bt.

TIESA (virspal?ta)

š?d? sast?v?: priekšs?d?t?js V. Skouris [V. Skouris], pal?tu priekšs?d?t?ji P. Jann [P. Jann], K. V. A. Timmermans [C. W. A. Timmermans] (referents), A. Ross [A. Rosas], K. L?nartss [K. Lenaerts]

], A. O'K?fs [A. Ó Caoimh] un Ž. K. Bonišo [J. ?C. Bonichof], tiesneši K. Š?mans [K. Schiemann], J. Makar?iks [J. Makarczyk], P. K?ris [P. K?ris], E. Juh?ss [E. Juhász], L. Bejs Larsens [L. Bay Larsen] un P. Linda [P. Lindh],

?ener?advok?ts M. Pojarešs Maduru [M. Poiares Maduro],

sekret?rs B. Fileps [B. Fülöp], administrators,

?emot v?r? rakstveida procesu un 2007. gada 10. j?lija tiesas s?di,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

– *CARTESIO Oktató és Szolgáltató bt* v?rd? – G. Cetvica [G. Zettwitz] un P. Mecingers [P. Metzinger], *ügyvédek*,

– Ung?rijas vald?bas v?rd? – J. Fazekaša [J. Fazekas] un P. Sabo [P. Szabó], p?rst?vji,

– ?ehijas vald?bas v?rd? – T. Bo?eks [T. Bo?ek], p?rst?vis,

– ?rijas vald?bas v?rd? – D. O'Hagans [D. O'Hagan], p?rst?vis, kam pal?dz E. Kolinzs [A. Collins], SC, un N. Traverss [N. Travers], *BL*,

– N?derlandes vald?bas v?rd? – H. H. Sevenstere [H. G. Sevenster] un M. de Hr?fe [M. de Grave], p?rst?ves,

– Polijas vald?bas v?rd? – E. Os?ecka-Tamecka [E. O?niecka-Tamecka], p?rst?ve,

– Slov?nijas vald?bas v?rd? – M. Remica [M. Remic], p?rst?vis/p?rst?ve,

– Apvienot?s Karalistes v?rd? – T. Harisa [T. Harris], p?rst?ve, kurai pal?dz J. Stratforda [J. Stratford], *barrister*,

– Eiropas Kopienu Komisijas v?rd? – Ž. Brauns [G. Braun] un F. Kreišics [V. Kreuzsitz], p?rst?vji,

noklaus?jusies ?ener?advok?ta secin?jumus 2008. gada 22. maija tiesas s?d?,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 L?gums sniegt prejudici?lo nol?mumu ir par EKL 43., 48. un 234. panta interpret?ciju.

2 Šis l?gums iesniegts sakar? ar pras?bu, ko c?lusi *CARTESIO Oktató és Szolgáltató bt* (turpm?k tekst? – “*Cartesio*”), sabiedr?ba, kas re?istr?ta Baj? [Baja] (Ung?rij?), par l?mumu, ar kuru noraid?ts t?s l?gums ar m?r?i komercie?istr? ierakst?t t?s juridisk?s adreses p?rcelšanu uz It?liju.

Atbilstoš?s valsts ties?bu normas

Civilprocesa ties?bas

3 1952. gada likuma Nr. III par Civilprocesa kodeksu (*a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény*, turpm?k tekst? – “Civilprocesa kodekss”) 10. panta 2. punkt? ir noteikts:

“Otraj? instanc? lemj:

[..]

b) liet?s, kas ir departamentu tiesu kompetenc? (vai galvaspils?tas tiesu kompetenc?), re?ion?l?s apel?cijas tiesas.”

4 Kodeksa 155./A pant? ir paredz?ts:

“1) Tiesa var saska?? ar Eiropas Kopienu Dabin?šanas l?gumu v?rsties Eiropas Kopienu Ties? ar l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu.

2) Tiesa v?r?as Kopienu Ties? ar l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu ar r?kojumu un aptur ?aj? pa? sakar? tiesved?bu. [..]

3) R?kojumu par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu var p?rs?dz?t. R?kojumu, ar kuru noraid?ts pras?jums izteikt l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu, nevar p?rs?dz?t.

[..]”

5 Saska?? ar ?? pa?a kodeksa 233. panta 1. punktu:

“Tiesu, kas lemj pirmaj? instanc?, l?mumus var p?rs?dz?t, ja vien likums to neizsl?dz [..].”

6 ?? kodeksa 233./A pant? ir paredz?ts:

“R?kojumi, kas pie?emti tiesved?b? otraj? instanc?, kurus ir ties?bas p?rs?dz?t, var tik p?rs?dz?ti saska?? ar tiesved?bai pirmaj? instanc? piem?rojamem noteikumiem.”

7 Civilprocesa kodeksa 249./A pant? ir noteikts:

“L?mumu, ar kuru noraida l?gumu par prejudici?lu nol?mumu (155./A pants), kas pie?emts tiesved?b? otraj? instanc?, var p?rs?dz?t.”

8 Kodeksa 270. pants ir izteikts ??di:

“1) Ja vien likums nenosaka cit?di, *Legfels?bb Bíróság* (Augst?k? tiesa) var iesniegt kas?cijas s?dz?bu. *Mutatis mutandis* tiek piem?roti visp?r?jie noteikumi ?aj? jaut?jum?.

2) *Legfels?bb Bíróság* var iesniegt kas?cijas s?dz?bu par likuma p?rk?pumu par jebkuru spriedumu vai r?kojumu, kas ir *res judicata*. To var iesniegt jebkur? liet? dal?bnieks, persona, kas iest?jusies liet? vai persona, kuru skar attiec?gais nol?mums, da??, kas to skar.

[..]”

9 ?? pa?a kodeksa 271. panta 1. punkt? ir noteikts:

“Kas?cijas s?dz?ba nevar tikt iesniegta:

a) pret l?mumiem, kas ieguvu?i *res judicata* sp?ku pirmaj? instanc?, ja vien likums nedod ??du iesp?ju;

b) ja attiec?gais liet? dal?bnieks nav izmantojis savas apel?cijas ties?bas un ja otr?s instances tiesa, lemjot par cita liet? dal?bnieka apel?cijas s?dz?bu, atst?jusi sp?k? pirm?s

instances l?mumu;

[..].”

10 Saska?? ar ?? kodeksa 273. panta 3. punktu:

“Kas?cijas s?dz?bas iesniegšana neaptur nol?muma izpildi. ?pašos gad?jumos *Legfels?bb Bíróság* uz pieteikuma pamata var aptur?t t? izpildi. [..].”

Sabiedr?bu ties?bas

11 1997. gada likuma Nr. CXLIV par komercsabiedr?b?m (*a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény*) 1. panta 1. punkt? ir noteikts:

“Šis likums nosaka komercsabiedr?bu, kuru juridisk? adrese ir Ung?rij?, izveidošanu, organiz?ciju un darb?bu, šo sabiedr?bu dibin?t?ju un asoci?to (akcion?ru) ties?bas, pien?kumus un atbild?bu, k? ar? komercsabiedr?bu [..] p?rveidi, sapl?šanu un sadal?šanos un to likvid?ciju.”

12 Saska?? ar ?? likuma 11. pantu:

“Sabiedr?bas l?gums (dibin?šanas akts, sabiedr?bas stat?ti) nor?da:

a) komercsabiedr?bas nosaukumu un juridisko adresi

[..].”

13 1997. gada likuma Nr. CXLV 1. panta 1. punkt?, kas attiecas uz sabiedr?bu re?istr?ciju, sabiedr?bu rekl?mu un re?istr?cijas tiesisko proced?ru (*a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény*, turpm?k tekst? – “Sabiedr?bu re?istr?cijas likums”), ir noteikts:

“Ar sabiedr?bu saprot komercorganiz?ciju [..] vai citu komerci?la rakstura ties?bu subjektu [..], kas, ja vien likums vai vald?bas l?mums nenosaka cit?di, tiek izveidots ar t? re?istr?ciju komercre?istr? ar m?r?i veikt pe??as komercdarb?bu.”

14 Saska?? ar ?? likuma 2. panta 1. punktu:

“1. pant? min?tie ties?bu subjekti var b?t komercre?istr?, ja likums liek vai at?auj iek?aušanu šaj? re?istr?.”

15 Š? likuma 11. pant? ir paredz?ts:

“1) sabiedr?bu komercre?istr? iek?auj departamenta (vai galvaspils?tas) tiesu, kas r?kojas k? par ?? re?istra saturu atbild?g? tiesa [komercre?istra tiesa] [..];

2) [..] par sabiedr?bas re?istr?ciju un visu p?r?jo to interes?jošo proced?ru veikšan? šaj? likum? paredz?t? kompetent? tiesa ir t? tiesa, kuras teritorij? ir š?s sabiedr?bas juridisk? adrese.

[..].”

16 Š? paša likuma 12. panta 1. punkt? ir noteikts:

“Šaj? likum? paredz?tie dati par sabiedr?b?m tiek ierakst?ti komercre?istr?. Attiec?b? uz vis?m sabiedr?b?m re?istrs ietver:

[..]

d) sabiedrības juridisko adresi [..].”

17 Saskaņā ar Sabiedrību reģistrācijas likuma 16. panta 1. punktu:

“Sabiedrības juridiskā adrese [..] ir tur, kur ir tās uzņēmējdarbības vadības centrs [..].”

18 Šī likuma 29. panta 1. punkts ir noteikts:

“Visus līgumus par grozījumiem sabiedrības reģistrācijas atzīmē iesniedz par komercreģistra saturu atbildīgajai tiesai 30 dienu laikā no grozījumu datuma, kas to pamato, ja likums nenosaka citādi.”

19 Šī likuma 34. panta 1. punkts ir paredzēts:

“Katra sabiedrības juridiskās adreses pārcelšana uz vietu, kas atrodas citās komercreģistra tiesas jurisdikcijā, ir jāreģistrē kā izmaiņa tiesā, kurai ir jurisdikcija pār vietu, kur ir iepriekšējā juridiskā adrese. Pārējā pārbauda līgumus veikt grozījumus reģistrācijas atzīmē pirms juridiskās adreses maiņas un reģistrāciju pārcelšanu.”

Starptautiskās privattiesības

20 1979. gada starptautisko privattiesību dekrēta likuma Nr. 13 (*a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet*) 18. pants ir noteikts:

“1) Juridiskas personas tiesību jū, tās komersanta statusu, tiesības saistību ar tās juridisko personību un juridiskajam attiecībām starp tās dalībniekiem regulē tās *lex personalis*.

2) Juridiskas personas *lex personalis* ir tās dalībvalsts tiesības, saskaņā ar kurām juridiskā persona tikusi reģistrēta.

3) Ja juridiskā persona tikusi reģistrēta saskaņā ar vairāku valstu tiesībām vai ja reģistrācija [..] saskaņā ar juridiskās personas juridiskās adreses atrašanās vietas dalībvalsts piemērojamām tiesībām nebija nepieciešama, *lex personalis* ir juridiskās adreses valsts tiesības.

4) Ja juridiskai personai nav juridiskās adreses vai tai ir vairākas juridiskās adreses vairākās valstīs un ja kādas šīs valsts tiesības neparedz reģistrāciju, tās *lex personalis* ir tās dalībvalsts tiesības, kur ir tās uzņēmējdarbības vadības centrs.”

Pamata prava un prejudiciālie jautājumi

21 *Cartesio* tika nodibināta 2004. gada 20. maijā “betéti társaság” (vienkārša komandītsabiedrība) juridiskā formā saskaņā ar Ungārijas tiesībām. Tās juridiskā adrese tika izveidota Bajā (Ungārija). 2004. gada 11. jūnijā tā tika iekāuta komercreģistrācijā.

22 Sabiedrības komandīts – persona, kas atbild tikai iemaksas apmērā, – un komplementārais dalībnieks – persona, kas uzņemas pilnu atbildību par sabiedrības parādiem, – ir divas Ungārijā dzīvojošas fiziskas personas, kam ir šīs dalībvalsts pilsonība. Sabiedrība darbojas tostarp cilvēkresursu, sekretāru, tulkošanas, izglītības un apmācības jomā.

23 *Cartesio* 2005. gada 11. novembrī iesniedza līgumu *Bács-Kiskun Megyei Bíróság* (Bēas-Kiškunas apgabala tiesa), kas rīkojas kā *Cégbíróság* (sabiedrību tiesa), lai reģistrētu tās juridiskās adreses pārcelšanu uz Galarāti [*Gallarate*] (Itālija) un tādējādi grozītu atzīmi par tās

juridisko adresi komercve?istr?.

24 Ar 2006. gada 24. janv?ra l?mumu šis l?gums tika noraid?ts, pamatojot ar to, ka sp?k? esoš?s Ung?rijas ties?bas ne?auj Ung?rij? dibin?tai sabiedr?bai p?rcelt savu juridisko adresi uz ?rvalst?m, turpinot b?t Ung?rijas ties?bu k? t?s *lex personalis* pak?aut?b?.

25 *Cartesio* p?rs?dz?ja šo l?mumu *Szegedi Ítél?tábla* (Šegedas Apel?cijas tiesa).

26 Pamatojoties uz 2005. gada 13. decembra spriedumu liet? C?411/03 *SEVIC Systems* (Kr?jums, l?10805. lpp.), *Cartesio* iesniedz?jties? nor?d?ja, ka tikt?l, cikt?l Ung?rijas likums noš?ir komercsabiedr?bas atkar?b? no dal?bvalsts, kur ir to juridisk? adrese, šis likums ir pretrun? EKL 43. un 48. pantam. No šiem pantiem izrietot, ka Ung?rijas likums nevar likt Ung?rijas sabiedr?b?m juridisk?s adreses izveidošanai likt izv?l?ties Ung?riju.

27 *Cartesio* ar? apgalvoja, ka iesniedz?jtiesai ir pien?kums uzdot prejudici?lo jaut?jumu šaj? sakar?, jo t? ir valsts tiesa, kuras l?mumus nevar p?rs?dz?t.

28 Iesniedz?jtiesa nor?da, ka tiesved?ba gan ties?s, kuras atbild par komercve?istra saturu, gan ar? ties?s, kas par š?s tiesas l?mumiem lem? apel?cijas instanc?, saska?? ar Ung?rijas ties?b?m nenotiek saska?? ar sac?kstes principu. T? l?dz ar to uzdod jaut?jumu, vai to var uzskat?t par "tiesu" EKL 234. panta izpratn?.

29 Pozit?vas atbildes gad?jum? uz šo jaut?jumu iesniedz?jtiesa turkl?t uzskata, ka paliekot neskaidrs, vai EKL 234. panta treš?s da?as nol?k? t? ir j?kvalific? k? tiesa, kuras l?mumus saska?? ar valsts ties?bu aktiem nevar p?rs?dz?t.

30 Šaj? sakar? t? nor?da, ka, ja saska?? ar Ung?rijas ties?b?m t?s apel?cijas k?rt?b? pie?emtiem l?mumiem ir *res judicata* sp?ks un tie ir izpild?mi, tos tom?r var p?rs?dz?t ar ?rk?rtas s?dz?bu, proti, ar kas?cijas s?dz?bu *Legfels?bb Bíróság*.

31 Tom?r, t? k? kas?cijas s?dz?bas m?r?is ir nodrošin?t judikat?ras vienvaid?bu, š?das pras?bas iesniegšanas iesp?jas ir ierobežotas, it ?paši ar pamatu attiec?b? uz pien?kumu nor?d?t likuma p?rk?pumu pie?emam?bas nosac?jumu.

32 Turkl?t iesniedz?jtiesa nor?da, ka doktr?n? un valstu judikat?r? ir uzdoti jaut?jumi par Civilprocesa kodeksa 155./A, gan 249./A pant? esošo noteikumu par pras?b?m par l?mumiem, ar kuriem Tiesai tiek iesniegts prejudici?ls jaut?jums, sader?gumu ar EKL 234. pantu.

33 Šaj? sakar? iesniedz?jtiesa nor?da, ka šo noteikumu rezult?t? tiesa, kura lem? apel?cijas k?rt?b?, liedz iesniedz?jtiesai, kas ir nol?musi iesniegt Tiesai prejudici?lu jaut?jumu, to dar?t, lai gan Tiesas sniegta Kopienu ties?bu noteikuma interpret?cija ir vajadz?ga lietas atrisin?šanai, kura ir iesniegta šaj? instanc?.

34 Attiec?b? uz pamata lietas b?t?bu iesniedz?jtiesa uzskata, atsaucoties uz 1988. gada 27. septembra spriedumu liet? 81/87 *Daily Mail and General Trust (Recueil, 5483. lpp.)*, ka EKL 43. un 48. pant? paredz?t? br?v?ba veikt uz??m?jdarb?bu neietver ties?bas sabiedr?bai, kas dibin?ta saska?? ar k?das dal?bvalsts tiesisko regul?jumu un ir re?istr?ta taj?, p?rcelt savu centr?lo administr?ciju un l?dz ar to savu galveno biroju uz citu dal?bvalsti, saglab?jot juridisko person?bu un s?kotn?jo pieder?bu, ja pret to iebilst kompetent?s iest?des.

35 Tom?r, k? uzskata iesniedz?jtiesa, Tiesas v?l?k? judikat?ra var?tu b?t ieviesusi nianšes šaj? princip?.

36 Šaj? sakar? š? tiesa atg?dina, ka saska?? ar Tiesas judikat?ru visi pas?kumi, kas aizliedz,

aptur vai padara mazāk pievilcīgu šīs brīvības izmantošanu, ir sabiedrību uzņēmējdarbības brīvības ierobežojums, šajā sakarā atsaucoties tostarp uz 2004. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-442/02 *CaixaBank France* (Krievijums, l. 8961. lpp., 11. un 12. punkts).

37 Iesniedzējtiesa turklāt norāda, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā *SEVIC Systems* Tiesa noteica, ka EKL 43. un 48. pants aizliedz, ka kādā dalībvalstī tiek vispārīgi aizliegts valsts komercpreižu ierakstīt divu sabiedrību saplūšanu, izbeidzot darbību, nelikvidējot vienu sabiedrību un šīs sabiedrības aktīvus nododot otrai sabiedrībai, ja vienai no šīm divām sabiedrībām juridiskā adrese ir citā dalībvalstī, lai gan šāda ierakstīšana ir iespējama, ja tiek ievēroti noteikti nosacījumi, ja abām saplūšanā dalībībām ir ēmošajām sabiedrībām juridiskā adrese ir pirmās dalībvalsts teritorijā.

38 Vēl viens Tiesas judikatūrā iedibinātais princips ir tāds, ka valsts tiesības nedrīkst nošķirt sabiedrības pārticības personas pilsonības, kas lūdz ierakstīšanu komercpreižu.

39 Visbeidzot, iesniedzējtiesa norāda, ka Padomes 1985. gada 25. jūlija Regula (EEK) Nr. 2137/85 par Eiropas Ekonomisko interešu grupām (EEIG) (OV L 199, 1. lpp.), kā arī Padomes 2001. gada 8. oktobra Regula (EK) Nr. 2157/2001 par Eiropas uzņēmējdarbības (SE) statūtiem (OV L 294, 1. lpp.), paredz arī tām izveidotām Kopienas uzņēmējdarbības formām elastīgākus un lētākus noteikumus, kas ļauj pārcelt to juridisko adresi vai to biroju uz citu dalībvalsti bez iepriekšējās likvidācijas.

40 Šajos apstākļos *Szegedi Ítéltábla*, uzskatot, ka tās izskatītās tiesvedības atrisināšana ir atkarīga no Kopienas tiesību interpretācijas, nolēma apturēt tiesvedību lietā un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai otrās instances tiesa, kurā iesniegta apelācija saskaņā ar komercpreižu likumu lietā par [sabiedrības] reģistrācijas atzīmes grozīšanu, ir tiesīga iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar EKL 234. pantu, ja nedz lūguma pieņemšanas procedūra [pirmās instances] tiesā, nedz apelācijas tiesvedība nav notikusi saskaņā ar sacelšanas principu?

2) Ja otrās instances tiesa var uzskatīt par tiesas iestādi, kas saskaņā ar EKL 234. pantu ir tiesīga uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu – vai tā ir uzskatāma par pārticības instances tiesu, kurai saskaņā ar šo pantu ir pienākums vērsties Tiesā ar jautājumiem par Kopienas tiesību interpretāciju?

3) Vai no EKL 234. panta tieši izrietošās Ungārijas tiesu pilnvaras uzdot prejudiciālus jautājumus tiek vai var tikt ierobežotas ar valsts tiesību normu, kas atzīst tiesības saskaņā ar valsts tiesību aktiem iesniegt apelācijas saskaņā ar rīkojumu par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, ja apelācijas gadījumā augstākās instances valsts tiesa var grozīt vai atcelt šo rīkojumu un uzdot tiesai, kas izdevusi rīkojumu, turpināt apturēt tiesvedību saskaņā ar valsts tiesību aktiem?

4) a) Ja sabiedrība, kas dibināta Ungārijā saskaņā ar Ungārijas tiesību aktiem un reģistrēta Ungārijas komercpreižu, vēlas pārcelt savu juridisko adresi uz citu [Eiropas] Savienības dalībvalsti – vai šo jautājumu regulē Kopienas tiesības vai arī tiesību aktu saskaņošanas trūkuma dēļ tam ir piemērojamas tikai valsts tiesības?

b) Vai Ungārijas sabiedrība var lūgt pārcelt savu juridisko adresi uz citu Savienības dalībvalsti, tieši atsaucoties uz Kopienas tiesībām (šajā gadījumā – EKL 43. un 48. pantu)? Apstiprinot atbildes gadījumā – vai izcelsmes dalībvalsts vai uzņēmējdarbības dalībvalsts šādu pārcelšanu var pakārtot jebkādam nosacījumam vai atļaujas saņemšanai?

c) Vai EKL 43. un 48. pants jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesību norma vai prakse, kas komercsabiedrībām piemērojamo tiesību izmantošanā šīs sabiedrības nodala atkarībā no dalībvalsts, kurā ir to juridiskā adrese, nav saderīga ar Kopienu tiesībām?

[d)] Vai EKL 43. un 48. pants jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesību norma vai prakse, kas [attiecas uz dalībvalsti] sabiedrībai traucē pārcelt tās juridisko adresi uz citu dalībvalsti, nav saderīga ar Kopienu tiesībām?”

Par līgumu par mutvērdu procedūras atsākšanu

41 Ar aktu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2008. gada 9. septembrī, ir jāizdara Tiesu atsākta mutvērdu procedūra, piemērojot Reglamenta 61. pantu, attiecībā uz ceturto prejudiciālo jautājumu.

42 Sava līguma pamatojumam ir jānorādīja, ka pretēji tam, kā uzskata ģenerālvokāts savos secinājumos, līgums par prejudiciālu jautājumu uzdošanu nebūtu jāsaprot tādējādi, ka ceturtais jautājums attiecas uz juridisko adresi, kas Ungārijas tiesības definēta kā centrālās administrācijas vieta, un līdz ar to sabiedrības faktiskās adreses pārcelšanu.

43 Kā uzskata ir jānorāda, no līguma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu tulkojuma angļu valodā izriet, ka šis jautājums attiecas uz juridiskās adreses pārcelšanu.

44 Tādēļ ir jānorāda, ka viens no faktiskajiem pieņēmumiem, uz kuriem savu analīzi balsta ģenerālvokāts, ir nepareizs.

45 Tomēr ir jāuzskata – ja Tiesa balstītos uz šo pašu pieņēmumu, tai būtu jāstājas pret mutvērdu procesu, lai sniegtu iespēju šajās lietās iesaistītajiem iesniegt atbildes, pamatojoties uz šādu pieņēmumu.

46 No judikatūras izriet, ka Tiesa pēc savas ierosmes vai ievērojot ģenerālvokāta ieteikumu vai arī lietas dalībnieku līgumu var izdot rīkojumu par atkārtotu mutvērdu procesa sākšanu atbilstoši Reglamenta 61. pantam, ja tā uzskata, ka tai nav pietiekami skaidri lietas apstākļi vai ka lieta ir jāizskata, ņemot vērā argumentu, ko lietas dalībnieki nav apsprieduši (it īpaši skat. 2008. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-284/06 *Burda*, Krājums, I-4571. lpp., 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

47 Šajā sakarā ir jākonstatē, pirmkārt, ka no līguma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu kopumā izriet, ka ceturtais jautājums attiecas nevis uz sabiedrības, par ko ir pamata lieta, juridiskās adreses pārcelšanu, bet gan par tās faktiskās adreses pārcelšanu.

48 Tādējādi, kā ir norādīts līgumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu, no Ungārijas tiesībām par sabiedrību reģistrāciju izriet, ka, piemērojot šo tiesisko regulējumu, sabiedrības juridiskā adrese tiek definēta kā vieta, kur ir tās uzņēmējdarbības vadības centrs.

49 Turklīt iesniedzītiesa ir klasificējusi pamata lietu atbilstoši situācijai, kas bija par pamatu lietai, kurā tika pieņemts iepriekš minētais spriedums *Daily Mail and General Trust*, ko tā aprakstā kā lietu par sabiedrību, kas dibināta saskaņā ar vienas dalībvalsts tiesisko regulējumu un reģistrācija šajā dalībvalstī, kas vēlas pārcelt savu centrālo administrāciju un līdz ar to savu faktisko pamata uzņēmējdarbības vietu uz citu dalībvalsti, tomēr saglabājot savu oriģinālo juridisko personību un valsts piederību, pret ko iebilst kompetentās iestādes. Konkrēti, tā uzdod jautājumu, vai šajā spriedumā noteiktais princips, ka EKL 43. un 48. pants nepiešir sabiedrības tiesības pārcelt savu centrālo administrāciju, saglabājot juridisko personību dalībvalstī, saskaņā ar kuras tiesības šīs sabiedrības tika dibinātas, nav niansēts Tiesas vērtējuma judikatūrā.

50 Otrkārt, Tiesa skaidri lūdz arī un citus ieinteresētos koncentrēt savus procesuālos rakstus, pamatojoties uz pieņēmumu, ka pamata lietā norādītā problēma ir par attiecīgās sabiedrības faktiskās adreses, proti, vietas, kur atrodas tās valde, pārcelšanu uz citu dalībvalsti.

51 Lai gan savos procesuālajos rakstos arīja tomēr koncentrējas uz pieņēmumu, ka šajā gadījumā runa ir par sabiedrības juridiskās adreses pārcelšanu, tā arī vispārīgi izklāsta savā nostāji par pieņēmumu, ka pamata lieta ir par sabiedrības faktiskās adreses pārcelšanu, – nostāja, ko tā turklāt atkārtoja lūgumā sēkt atkārtotu mutvārdu procesu.

52 Šajos apstākļos Tiesa, uzklaujusi enerģiskā advokātu, uzskata, ka tai ir visa vajadzīgā informācija, lai atbildētu uz iesniedzītības uzdotajiem jautājumiem, un ka lieta nebūtu jāaplūk, pamatojoties uz argumentu, par ko lietas dalībniekiem nav bijusi iespēja izteikties.

53 Līdz ar to nav jāizdod rēkojums sēkt atkārtotu mutvārdu procesu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

54 Ar šo jautājumu Tiesai būtu jānoskaidro, vai tāda tiesa kā iesniedzītiesa, kas izskata apelācijas sūdzību par komercpraksi tiesas lēmumu, ar kuru noraida lūgumu grozīt šajā reģistrā esošu atzīmi, ir jāuzskata par tiesu, kurai ir pilnvaras iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar EKL 234. pantu, neraugoties uz faktu, ka nedz lēmuma pieņemšanas procedūra šajā tiesā, nedz apelācijas tiesvedība par šo lēmumu iesniedzītīesā nav notikusi saskaņā ar sacēkstes principu.

55 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai noteiktu, vai iestāde, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir uzskatāma par tiesu EKL 234. panta izpratnē – kas ir vienīgi Kopienas tiesību jautājums –, Tiesa ņem vērā vairākus faktorus kopumā, kā, piemēram, vai iestāde ir izveidota ar likumu, vai tā ir pastāvīga, vai tās pieņemtie nolēmumi ir saistoši, vai process tajā notiek *inter partes*, vai tā piemēro tiesību normas, kā arī vai tā ir neatkarīga (it īpaši skat. 2006. gada 27. aprīļa spriedumu lietā C-96/04 *Standesamt Stadt Niebüll*, Krājums, I-3561. lpp., 12. punkts un tajā minētā judikatūra).

56 Tomēr attiecībā uz tiesvedības iesniedzītīesā sacēkstes principa raksturu EKL 234. pants nepakārto vērtēšanu Tiesā tam, vai šajā tiesvedībā ievērots sacēkstes princips. Tieši pretēji, no šā panta iziet, ka valsts tiesas ir pilnvarotas vērsties Tiesā, ja tās izskata strīdu un ja tām ir lūgts pieņemt spriedumu tiesvedībā, kuras mērķis ir saņemt tiesas nolēmumu (šajā sakarā skat. it īpaši 2002. gada 15. janvāra spriedumu lietā C-182/00 *Lutz u.c.*, *Recueil*, I-547. lpp., 13. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Tādējādi, kad tā pieņem administratīvu lēmumu, vienlaicīgi neesot lūgta atrisināt strīdu,

komercre?istra tiesa nevar tikt uzskat?ta par t?du, kas veic tiesas funkciju. T? ir gad?jum?, piem?ram, ja t? lemj par sabiedr?bas ierakst?šanu re?istr? atbilstoši proced?rai, kuras priekšmets nav akta atcelšana, ar kuru negat?vi tiek skartas iesniedz?ja ties?bas (šaj? sakar? skat. iepriekš min?to spriedumu liet? *Lutz* u.c., 14. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

58 Savuk?rt ties?, kur? iesniegta apel?cijas s?dz?ba par zem?kas komercre?istra tiesas l?mumu, ar kuru noraida š?du ierakst?šanas l?gumu, t? k? š?s apel?cijas s?dz?bas priekšmets ir š? l?muma atcelšana, par kuru tiek apgalvots, ka tas aizskar iesniedz?ja ties?bas, ir uzs?kta tiesved?ba un t? veic tiesas funkciju.

59 T?d?j?di š?d? gad?jum? apel?cijas tiesa princip? ir j?uzskata par tiesu EKL 234. panta izpratn?, kura ir pilnvarota uzdot prejudici?lu jaut?jumu Tiesai (š?dam gad?jumam it ?paši skat. 2003. gada 15. maija spriedumu liet? *C?300/01 Salzmann, Recueil*, l?4899. lpp.; iepriekš min?to spriedumu liet? *SEVIC Systems*, k? ar? 2007. gada 11. oktobra spriedumu liet? *C?117/06 Möllendorf* u.c., Kr?jums, l?8361. lpp.).

60 No tiesai iesniegtajiem lietas materi?liem izriet, ka pamata liet? iesniedz?jtiesa apel?cijas k?rt?b? lemj par pras?bu atcelt l?mumu, ar kuru zem?kas instances komercre?istra tiesa noraid?jusi sabiedr?bas l?gumu šaj? re?istr? ierakst?t t?s juridisk?s adreses p?rcelšanu, kam vajadz?gs šaj? re?istr? esošas atz?mes groz?jums.

61 T?d?j?di pamata liet? iesniedz?jties? ir uzs?kta tiesved?ba un t? veic tiesas funkciju, neraugoties uz to, ka šaj? ties? nav proced?ras sac?kstes principa.

62 T?d?j?di, ?emot v?r? š? sprieduma 55. un 56. punkt? min?to judikat?ru, iesniedz?jtiesa ir j?uzskata par "tiesu" EKL 234. panta izpratn?.

63 ?emot v?r? iepriekš min?to, uz pirmo uzdoto jaut?jumu ir j?atbild, ka t?da tiesa k? iesniedz?jtiesa, kas izskata apel?cijas s?dz?bu par l?mumu, ko pie??musi komercre?istra, ar kuru noraid?ts l?gums veikt groz?jumu atz?m? šaj? re?istr?, ir j?uzskata par tiesu, kurai ir ties?bas iesniegt l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu EKL 234. panta izpratn?, neraugoties uz apst?kli, ka nedz l?muma pie?emšanas proced?ra šaj? ties?, nedz apel?cijas tiesved?ba iesniedz?jties? nav notikusi saska?? ar sac?kstes principu.

Par otro jaut?jumu

64 Ar šo jaut?jumu Tiesa b?t?b? jaut?, vai t?da tiesa k? iesniedz?jtiesa, par kuras l?mumiem, kas pie?emti tiesved?b?, var iesniegt kas?cijas s?dz?bu, ir j?uzskata par tiesu, kuras l?mumus saska?? ar attiec?g?s valsts ties?bu aktiem nevar p?rs?dz?t EKL 234. panta treš?s da?as izpratn?.

Par pie?emam?bu

65 Eiropas Kopienu Komisija apgalvo, ka šis jaut?jums ir nepie?emams, jo neattiecas uz pamata str?da atrisin?šanu, t? k? l?gumu Tiesai sniegt prejudici?lu nol?mumu t? jau esot pie??musi, k?d?? nav noz?mes šaub?ties par v?ršan?s taj? oblig?to vai neoblig?to raksturu.

66 Šis iebildums ir j?noraida.

67 Saska?? ar past?v?go judikat?ru uz jaut?jumiem par Kopienu ties?bu interpret?ciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesisk? regul?juma un faktisko apst?k?u ietvaros, kuru precizit?te Tiesai nav j?p?rbauda, attiecas atbilst?bas pie??mums. Valsts tiesas iesniegto l?gumu Tiesa var noraid?t tikai tad, ja ir ac?mredzams, ka l?gtajai Kopienu ties?bu interpret?cijai nav nek?da sakara ar pamata tiesved?bas faktiskajiem apst?k?iem vai t?s priekšmetu, vai ar?

gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (šajā sakarā skat. 2007. gada 7. jūnija spriedumu apvienotajās lietās no C-222/05 līdz C-225/05 *van der Weerd* u.c., Krājums, I-4233. lpp., 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

68 Kā arī tika norādīts šā sprieduma 27. punktā, *Cartesio* iesniedzējtiesa apgalvoja, ka tai ir pienākums vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo šā tiesa esot jāuzskata par tiesu, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pāršādzēt EKL 234. panta trešās daļas izpratnē.

69 Pārbaudot šaubas par tajā norādīto pamatu, iesniedzējtiesa nolēma iesniegt Tiesai vienu prejudiciālu jautājumu šajā sakarā.

70 Tas būtu pretēji sadarbības garam, kam ir jāvalda attiecības starp valsts tiesību un Tiesu, un tiesvedības ekonomijas principam prasīt, lai valsts tiesa vispirms iesniegtu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurā uzdots tikai viens jautājums, vai šā tiesa pieder pie tām tiesībām, kuras paredzētas EKL 234. panta trešajā daļā, pirms vēlāk ar otro lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tiktu noformulēti jautājumi saistībā ar Kopienu tiesību noteikumiem, kas ir tai iesniegtā strīda priekšmets.

71 Turklāt Tiesa jau atbildēja uz jautājumu par iesniedzējtiesas raksturu attiecībā uz EKL 234. panta trešo daļu kontekstā ar zināmām līdzībām ar šā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kontekstu, neapšaubot šā jautājuma pieņemamību (2002. gada 4. jūnija spriedums lietā C-99/00 *Lyckeskog*, *Recueil*, I-4839. lpp.).

72 Šajos apstākļos nešaubot, vismaz ne acīmredzami, ka lūgtajai Kopienu tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar realitāti vai pamata tiesvedības priekšmetu.

73 Tādēļ atbilstības pieņēmumi, kas attiecas uz lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, ciktāl tas skar šo prejudiciālo jautājumu, nevar tikt atspēkoti ar Komisijas izteikto iebildumu (it paši skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *van der Weerd* u.c., 22. un 23. punkts).

74 No tā izriet, ka otrs prejudiciālais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

75 Līdz ar to šis jautājums ir par to, vai iesniedzējtiesa ir jāuzskata par "tiesu, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pāršādzēt," EKL 234. panta trešās daļas izpratnē. No lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu izriet, ka šis jautājums ir uzdots, ņemot vērā faktu, kas norādīts šā sprieduma 30. un 31. punktā, ka, ja Ungārijas tiesības paredz, ka šā tiesas apelācijas tiesvedībā pieņemtos lēmumus var pāršādzēt ar šķērštas prasību, proti, ar kasācijas sūdzību *Leffels* *bb Bíróság*, tādēļ šāda kasācija nodrošina judikatūras vienveidību, iespējas iesniegt šādu prasību ir ierobežotas, it paši ar pamatu pieņemamības nosacījumu saistībā ar pienākumu norādīt likuma pārskatīšanu, kā arī ņemot vērā faktu, kas arī ir norādīts lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, ka saskaņā ar Ungārijas tiesību aktiem kasācijas sūdzība principā neaptur apelācijas tiesvedībā pieņemtā lēmuma izpildi.

76 Tiesa jau nosprieda, ka valsts apelācijas tiesas lūmumi, kurus lietas dalībnieki var pārsūdzēt augstāk tiesā, nav tādās "tiesās" lūmumi, "kuras lūmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt" EKL 234. panta izpratnē. Apstāklis, ka uz šādu apstrādājumu izskatīšanu pārceltības attiecas Tiesas iepriekšējais paziņojums par pieņemšanu, neliedz lietas dalībniekiem tiesību aizsardzības līdzekļus (iepriekš minētais spriedums lietā *Lyckeskog*, 16. punkts).

77 Tas vēl vairāk pastiprinās attiecību uz tūdu procesuālo sistēmu, kādā ir izskatāma pamata lieta, tādējādi, ka tajā nav iepriekšēja Augstākās tiesas paziņojuma par kasācijas pieņemšanu, bet tā aprobežojas tikai ar ierobežojumu noteikšanu attiecībā uz pamatu raksturu, ko var iesniegt šāds tiesā, kam ir jābūt par likuma pārkāpumu.

78 Šādi ierobežojumi, tātad kā kasācijas sūdzības *Legfels?bb Bíróság* apturošā spēkā neesamība, nevar liegt lietas dalībniekiem tiesā, kuras lūmumi var tikt pārsūdzēti, iespēju iedarbīgi izmantot savas tiesības celt prasību pret šīs tiesas lūmumu, kas izskata tūdu strīdu kā pamata lietā. Šie ierobežojumi un šīs apturošās iedarbības neesamība līdz ar to netieši nenorāda, ka šī tiesa būtu jāuzskata par tiesu, kura pieņem nepārsūdzamu lūmumu.

79 Ēmot vēl iepriekš minēto, uz otro uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka tāda tiesa kā iesniedzējtiesa, kuras pieņemtie lūmumi tādā tiesvedībā kā pamata lietā var tikt pārsūdzēti kasācijas kārtībā, nevar tikt uzskatīta par tiesu, kuras lūmumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt EKL 234. panta trešās daļas izpratnē.

Pat trešo jautājumu

Par pieņemšanu

80 Ērija norāda, ka šis jautājums ir hipotētisks un līdz ar nepieņemams tādējādi, ka, tā kā lūmums lūgt prejudiciālu nolūmumu netika pārsūdzēts sakarā ar tiesību jautājumu, atbilde uz šo jautājumu neesot lietderīga atbilde iesniedzējtiesai.

81 Komisija arī aicina Tiesu konstatēt, ka par šo jautājumu nav jālemj tās hipotētiskā rakstura dēļ, tādēļ ka iesniedzējtiesas lūmums ir stājies spēkā kā *res judicata* un nonācis Tiesā.

82 Šie iebildumi nevar tikt pieņemti.

83 Ir skaidrs, kā arī tas tika atgādināts šā sprieduma 67. punktā, ka atbilstības pieņēmums, kas attiecas uz lūmumiem lūgt prejudiciālu nolūmumu, var atsevišķos gadījumos tikt noraidīts, it īpaši ja Tiesa konstatē, ka problēma ir hipotētiska.

84 Ērija un Komisija apgalvo, ka problēma par valsts noteikumu par lūmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolūmumu Tiesā pārsūdzīšanu iespējamo nesaderīgumu ar EKL 234. panta otro daļu, par ko ir šis jautājums, ir hipotētiska tādējādi, ka šajā gadījumā lūmums par prejudiciālo jautājumu uzdošanu nav pārsūdzēts un ir stājies spēkā kā *res judicata*.

85 Tomēr ne šis lūmums, ne Tiesai nosūtītie lietas materiāli neapstiprina konstatēt, ka šis lūmums nav ticis vai vairs nevar tikt pārsūdzēts.

86 Ēmot vēl šā sprieduma 67. punktā atgādināto pastāvīgo judikatūru, šāds neskaidrs situācijā, tādējādi, ka atbildība par tiesiskā un faktiskā ietvara, kurā ietilpst prejudiciālais jautājums, definīšanas precizitāti ir valsts tiesas pienākums, atbilstības pieņēmums, kas attiecas uz šo prejudiciālo jautājumu, nav apstrādāts.

87 No t? izriet, ka trešais jaut?jums ir pie?emams.

Par lietas b?t?bu

88 EKL 234. pants pieš?ir valsts ties?m iesp?ju un vajadz?bas gad?jum? uzliek t?m pien?kumu uzdot prejudici?lu jaut?jumu, ja tiesnesis p?c savas iniciat?vas vai p?c lietas dal?bnieku l?guma konstat?, ka str?da pamat? ir panta pirmaj? da?? paredz?ts jaut?jums. No t? izriet, ka valsts ties?m ir visplaš?k?s ties?bas v?rsties Ties?, ja t?s uzskata, ka taj?s izskat?m? lieta rada jaut?jumus par Kopienu ties?bu noteikumu interpret?ciju vai to sp?k? esam?bas v?rt?jumu, kam vajadz?gs l?mums par tiem (1974. gada 16. janv?ra spriedums liet? 166/73 *Rheinm?hlen-D?sseldorf, Recueil*, 33. lpp., 3. punkts).

89 No Tiesas judikat?ras ar? izriet, ka attiec?b? uz tiesu, kuras l?mumus saska?? ar valsts ties?bu aktiem var p?rs?dz?t, EKL 234. pants neaizliedz, ka uz š?das tiesas, kura v?ršas Ties? prejudici?l? k?rt?b?, l?mumiem v?l arvien attiecas valsts ties?b?s paredz?tie parastie ties?bu aizsardz?bas l?dzek?i. Tom?r tiesisk?s skaidr?bas un droš?bas interes?s Tiesai ir j??em v?r? iesniedz?jtiesas l?mums, kuram j?b?t sp?k? piln?b?, ja vien tas nav ticis atcelts (1974. gada 12. febru?ra spriedums liet? 146/73 *Rheinm?hlen-D?sseldorf, Recueil*, 139. lpp., 3. punkts).

90 Turkl?t Tiesa nosprieda, ka EKL 234. pant? noteikt? sist?ma Kopienu ties?bu vienotas interpret?cijas nodrošin?šanai dal?bvalst?s rada tiešu sadarb?bu starp Tiesu un valsts ties?m, kas nav atkar?ga no jebk?das lietas dal?bnieku iniciat?vas (2008. gada 12. febru?ra spriedums liet? C?2/06 *Kempter*, Kr?jums, l?411. lpp., 41. punkts).

91 L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu tiek pamatots ar tiesu tiešu dialogu, kur iesp?jamais l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir piln?b? atkar?gs no valsts tiesas v?rt?juma par š? l?guma iesniegšanas noz?m?gumu un nepieciešam?bu (iepriekš min?tais spriedums liet? *Kempter*, 42. punkts).

92 No l?muma par prejudici?lo jaut?jumu uzdošanu izriet, ka saska?? ar Ung?rijas ties?b?m atseviš?u apel?cijas s?dz?bu var celt par l?mumu, ar kuru izdod l?mumu l?gt prejudici?lu nol?mumu Tiesai, visai pamata lietai paliekot izskat?šan? ties?, kura pie?em l?mumu, tiesved?bu atliekot l?dz Tiesas sprieduma pasludin?šanai. Saska?? ar Ung?rijas ties?b?m š?dai apel?cijas tiesai ir ties?bas p?rveidot šo l?mumu, atcelt l?mumu par prejudici?l? jaut?juma uzdošanu un likt pirm?s instances tiesai turpin?t aptur?to tiesved?bu saska?? ar valsts ties?b?m.

93 K? ar? izriet no š? sprieduma 88. un 89. punkt? atg?din?t?s judikat?ras par valsts tiesu, kuras l?mumus saska?? ar valsts ties?bu aktiem var p?rs?dz?t, EKL 234. pants neaizliedz, ka uz š?s tiesas, kas v?rsusies Ties? prejudici?l? k?rt?b?, l?mumiem v?l arvien attiecas parastie valsts ties?b?s paredz?tie ties?bu aizsardz?bas l?dzek?i. Tom?r š?das pras?bas izn?kumam neb?tu j?ierobežo kompetence, ko EKL 234. pants pieš?ir šai tiesai, v?rsties Ties?, ja t? uzskata, ka k?d? no t?s izskat?maj?m liet?m rodas jaut?jumi par Kopienu ties?bu interpret?ciju, kam vajadz?gs Tiesas nol?mums.

94 Turkl?t ir j?atg?dina, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka situ?cij?, kad k?da lieta otro reizi non?k pie pirm?s instances tiesas p?c tam, kad t?s pie?emtu l?mumu atc?lusi p?d?j?s instances tiesa, š? tiesa saglab? ties?bas v?rsties Ties? saska?? ar EKL 234. pantu, neraugoties uz to, ka valsts ties?b?s ir noteikums, saska?? ar kuru augst?kas instances tiesas juridiskais v?rt?jums ir ties?m saistošs (iepriekš min?tais 1974. gada 12. febru?ra spriedums liet? *Rheinm?hlen-D?sseldorf*).

95 Piem?rojot valsts ties?bu normas par ties?b?m iesniegt apel?cijas s?dz?bu par l?mumu l?gt prejudici?lu nol?mumu, ko raksturo fakts, ka pamata lieta piln?b? paliek izskat?šan?

iesniedz?jties? un tikai l?mums par prejudici?lo jaut?jumu uzdošanu ir ierobežot? k?rt? p?rs?dzams, autonom? kompetence v?rsties Ties?, ko EKL 234. pants pieš?ir pirmajai tiesai, tiktu apšaub?ta, ja, grozot l?mumu par prejudici?lo jaut?jumu uzdošanu, atce?ot un nododot lietu tiesai, kas šo l?mumu pie??musi, lai turpin?tu aptur?to tiesved?bu, apel?cijas tiesa var?tu liegt iesniedz?jtiesai izmantot ties?bas v?rsties Ties?, kas tai pieš?irtas ar EK l?gumu.

96 Saska?? ar EKL 234. pantu v?rt?jums par prejudici?l? jaut?juma noz?m?gumu un nepieciešam?bu princip? ir tikai tiesas, kura izdod l?mumu uzdot prejudici?lus jaut?jumus, atbild?b?, iz?emot ierobežoto p?rbaudi, ko Tiesa veic saska?? ar š? sprieduma 67. punktu nor?d?to judikat?ru. T?d?j?di šai tiesai ir j?izdara secin?jumi no apel?cijas sprieduma par l?mumu uzdot prejudici?lus jaut?jumus un, konkr?t?k, j?secina, ka t?s l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir vai nu j?patur sp?k?, vai j?groza, vai j?atsauc.

97 No t? izriet, ka t?d? situ?cij? k? pamata liet? Tiesai ar? tiesisk?s skaidr?bas un noteikt?bas interes?s ir j??em v?r? l?mums l?gt prejudici?lu nol?mumu, kam j?rada sekas, ja to izdevus? tiesa l?mumu nav atsaukusi vai groz?jusi, t? k? tikai š? tiesa var lemt par š?du atsaukumu vai groz?jumu.

98 ?emot v?r? iepriekš min?to, uz trešo jaut?jumu ir j?atbild, ka, ja ir valsts ties?bu normas par ties?b?m iesniegt apel?cijas s?dz?bu par l?mumu l?gt prejudici?lu nol?mumu, ko raksturo apst?klis, ka lieta piln?b? paliek izskat?šan? iesniedz?jties? un tikai l?mums l?gt prejudici?lu nol?mumu ir p?rs?dzams, EKL 234. panta otr? da?a ir j?interpret? t?d?j?di, ka kompetence l?gt prejudici?lu nol?mumu Tiesai, ko šis l?guma noteikums pieš?ir vis?m valsts ties?m, neb?tu j?apšaub?ta, piem?rojot š?dus noteikumus, kas ?auj apel?cijas tiesai groz?t l?mumu par prejudici?lu jaut?jumu uzdošanu Tiesai, atcelt šo l?gumu un likt tiesai, kas šo l?mumu ir pie??musi, ats?kt valsts ties?bu proced?ru, ko t? bija aptur?jusi.

Par ceturto jaut?jumu

99 Ar savu ceturto jaut?jumu iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai EKL 43. un 48. pants j?interpret? t?d?j?di, ka tie aizliedz dal?bvalsts tiesisko regul?jumu, kas saska?? ar š?s dal?bvalsts ties?b?m dibin?tai sabiedr?bai liedz p?rcelt savu juridisko adresi uz citu dal?bvalsti, saglab?jot savu sabiedr?bas statusu saska?? ar t?s dal?bvalsts ties?b?m, saska?? ar kuras ties?b?m t? tikusi dibin?ta.

100 No l?muma l?gt prejudici?lu nol?mumu izriet, ka *Cartesio*, sabiedr?ba, kas dibin?ta saska?? ar Ung?rijas tiesisko regul?jumu un kuras izveidošanas laik? t?s juridisk? adrese bija Ung?rija, ir p?rc?lusi savu juridisko adresi uz It?liju, tom?r v?las saglab?t sabiedr?bas statusu saska?? ar Ung?rijas ties?b?m.

101 Saska?? ar likumu par sabiedr?bu re?istr?ciju atbilstoši Ung?rijas ties?b?m dibin?tas sabiedr?bas juridisk? adrese ir viet?, kur ir t?s uz??m?jdarb?bas vad?ba.

102 Iesniedz?jtiesa izkl?sta, ka *Cartesio* iesniegto l?gumu ierakst?t komercr?istr? t?s juridisk?s adreses mai?u noraid?ja komercr?istra tiesa, pamatojot ar to, ka saska?? ar Ung?rijas ties?b?m Ung?rij? dibin?ta sabiedr?ba nevar vienlaic?gi p?rcelt savu juridisko adresi, k? t? defin?ta šaj? likum?, uz ?rvalst?m un turpin?t b?t pak?auta Ung?rijas ties?b?m k? likumam, kas regul? t?s statusu.

103 Š?dai p?rcelšanai vajadz?gs, ka pirms tam sabiedr?ba izbeidz past?v?t un tiek dibin?ta no jauna saska?? ar t?s valsts ties?b?m, kuras teritorij? t? v?las izveidot savu jauno juridisko adresi.

104 Šaj? sakar? Tiesa atg?dina iepriekš min?t? sprieduma liet? *Daily Mail and General Trust* 19.

punktu, ka saska?? ar valsts ties?b?m izveidota sabiedr?ba past?v tikai caur šo valsts tiesisko regul?jumu, kas nosaka t?s dibin?šanu un darb?bu.

105 Š? paša sprieduma 20. punkt? Tiesa nor?d?ja, ka dal?bvalstu tiesiskais regul?jums atš?iras gan attiec?b? uz saikni ar valsts teritoriju, kas ir pras?ta, lai izveidotu sabiedr?bu, gan iesp?ju sabiedr?bai, kas dibin?ta saska?? ar š?du tiesisko regul?jumu, v?l?k groz?t šo saikni. Atseviš?i tiesiskie regul?jumi prasa, lai ne tikai t?s uz??m?jdarb?bas juridisk? adrese, bet ar? faktisk? adrese, proti, sabiedr?bas centr?l? administr?cija b?tu attiec?go dal?bvalstu teritorij?, t?d?j?di centr?l?s administr?cijas p?rcelšana ?rpus š?s teritorijas paredz sabiedr?bas likvid?šanu ar vis?m sek?m, ko š?da likvid?cija rada sabiedr?bu ties?bu zi???. Citi tiesiskie regul?jumi pieš?ir sabiedr?b?m ties?bas p?rcelt savu centr?lo administr?ciju uz ?rvalst?m, bet atseviš?i tiesiski regul?jumi pak?rto š?s ties?bas zin?miem ierobežojumiem, un p?rcelšanas juridisk?s sekas dal?bvalst?s ir atš?ir?gas.

106 Tiesa turkl?t š? paša sprieduma 21. punkt? nor?d?ja, ka EEK l?gum? tika ?emtas v?r? valsts tiesisko regul?jumu atš?ir?bas. Defin?jot š? l?guma 58. pant? (p?c tam – EK l?guma 58. pant?, kurš pats p?c tam k?uva par EKL 48. pantu) sabiedr?bas, kuras var sa?emt ties?bas uz uz??m?jdarb?bas br?v?bu, EEK l?gums vien?d? l?men? nost?d?ja sabiedr?bas juridisko adresi, centr?lo administr?ciju un faktisko uz??m?jdarb?bas vietu k? saikni.

107 2002. gada 5. novembra spriedum? liet? C?208/00 *Überseering (Recueil, l?9919. lpp., 70. punkts)* Tiesa saska?? ar šiem apsv?rumiem no t? secin?ja, ka iesp?ju saska?? ar k?das dal?bvalsts tiesisko regul?jumu izveidotai sabiedr?bai p?rcelt savu juridisko vai faktisko adresi uz citu dal?bvalsti, nezaud?jot juridisko person?bu, kas tai ir t?s dibin?šanas dal?bvalst?, un, vajadz?bas gad?jum?, š?s p?rcelšanas nosac?jumus nosaka tas valsts tiesiskais regul?jums, saska?? ar kuru š? sabiedr?ba tika dibin?ta. No t? Tiesa secin?ja, ka dal?bvalst?m bija iesp?ja uzlikt saska?? ar t?s tiesisko k?rt?bu dibin?tai sabiedr?bai ierobežojumus t?s faktisk?s juridisk?s adreses p?rcelšanai ?rpus š?s valsts teritorijas, lai saglab?tu juridisko person?bu, kas tai ir saska?? ar š?s pašas dal?bvalsts ties?b?m.

108 Turkl?t ir j?uzsver, ka Tiesa ir ar? non?kusi pie š?da secin?juma, pamatojoties uz EEK l?guma 58. panta redakciju. Defin?jot šaj? pant? sabiedr?bas, kuras var baud?t ties?bas uz uz??m?jdarb?bas br?v?bu, EEK l?gums ??ma v?r? valstu tiesisk? regul?juma atš?ir?bas gan attiec?b? uz pras?to saikni šiem tiesiskajiem regul?jumiem pak?autaj?m sabiedr?b?m, k? ar? saska?? ar vienas dal?bvalsts ties?b?m dibin?tas sabiedr?bas juridisk?s vai faktisk?s adreses p?rcelšanas uz citu dal?bvalsti iesp?ju un, vajadz?bas gad?jum?, nosac?jumus k? probl?mu, kas nav atrisin?ta norm?s par ties?b?m uz uz??m?jdarb?bas br?v?bu, bet kas ir j?atrisina ar n?kotnes tiesisko regul?jumu vai ar vienošanos, kas v?l nav pan?ktas, pal?dz?bu (šaj? sakar? skat. iepriekš min?tos spriedumus liet? *Daily Mail and General Trust*, 21.–23. punkts, un liet? *Überseering*, 69. punkts).

109 T?d?j?di saska?? ar EKL 48. pantu, t? k? nav vienotas Kopien? ties?bu defin?cijas sabiedr?b?m, kas var izmantot ties?bas veikt uz??m?jdarb?bu saska?? vien?gi ar saiknes krit?riju, kas nosaka sabiedr?bai piem?rojam?s valsts ties?bas, jaut?jums par to, vai EKL 43. pants ir piem?rojams sabiedr?bai, kura atsaucas uz ar šo pantu pieš?irtu pamatbr?v?bu, turkl?t t?pat k? jaut?jums par to, vai fiziska persona, kas ir dal?bvalsts pilsoņs, šaj? sakar? var baud?t šo br?v?bu, ir iepriekš?js jaut?jums, uz kuru saska?? ar šobr?d sp?k? esošaj?m Kopien? ties?b?m var atbild?t tikai piem?rojam?s valsts ties?b?s. T?d?j?di, tikai ja ir p?rbaud?ts, vai š? sabiedr?ba tieš?m bauda br?v?bu veikt uz??m?jdarb?bu, ?emot v?r? EKL 48. pant? noteiktos nosac?jumus, rodas jaut?jums, vai š? sabiedr?ba saskaras ar š?s br?v?bas ierobežojumu EKL 43. panta izpratn?.

110 Dal?bvalstij ir ar? ties?bas noteikt saikni, kas tiek pras?ta no sabiedr?bas, lai to var?tu

uzskatīt par tēdu, kas dibināta saskaņā ar valsts tiesību un šajā sakarā var baudīt tiesības veikt uzņēmējdarbību, un kas prasīta, lai saglabātu šo statusu pēc tam. Šīs tiesības ietver iespēju šai dalībvalstij neatbaidīt sabiedrībai, uz kuru attiecas tās valsts tiesības, saglabāt šo statusu, ja tā iecerējusi reorganizācijas uz citu dalībvalsti, pārceļot savu juridisko adresi uz šo dalībvalsti, tādējādi laužot saikni, ko paredz dibināšanas dalībvalsts tiesības.

111 Tomēr šāda sabiedrības, kas dibināta saskaņā ar dalībvalsts tiesību, juridiskās adreses pārceļšana uz citu dalībvalsti, nemainot tiesību aktus, kas uz to attiecas, ir jānošķir no gadījuma, kas paredz pie dalībvalsts piederības sabiedrības pārceļšanu uz citu dalībvalsti, mainot piemērojamo valsts tiesības, sabiedrībai pārveidojoties tās sabiedrības formā, uz ko attiecas pārceļšanas dalībvalsts tiesību akti.

112 Pēc jebkāda gadījuma šis sprieduma 110. punkta norādītajām tiesību, kas nebūt nepiešķir nekādu imunitāti no valsts tiesiskā regulējuma sabiedrību dibināšanas un likvidācijas jomā, ņemot vērā EK Līguma normas par uzņēmējdarbības brīvību, nebūtu jāpamato tas, ka dibināšanas dalībvalsts, liekot izbeigt šīs sabiedrības darbību un to likvidēt, liedz tai pārveidoties par šīs citas dalībvalsts tiesību sabiedrību, ciktāl šīs tiesības to atļauj.

113 Šāds šķērslis reālajai šādas sabiedrības pārveidošanai bez iepriekšējās darbības izbeigšanas un likvidācijas tās dalībvalsts tiesību pakāutā sabiedrībā, kurp tā vālas pārcelties, ir šķērslis attiecīgās sabiedrības brīvībai veikt uzņēmējdarbību, kas, ja vien nav pamatota ar obligātiem vispārīgo interešu iemesliem, ir aizliegta saskaņā ar EKL 43. pantu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *CaixaBank France*, 11. un 17. punkts).

114 Turklāt ir jākonstatē, ka kopš iepriekš minētajiem spriedumiem lietā *Daily Mail and General Trust* un lietā *Überseering* tiesību akti un vienošanās sabiedrību tiesību jomā, kas paredzētas attiecīgi EKL 44. panta 2. punkta g) apakšpunktā un 293. pantā, līdž šīm brīdim neattiecas uz šājos spriedumos norādītajām valstu tiesiskā regulējuma atšķirībām un līdž ar to nav vēl tās izbeigušas.

115 Komisija apgalvo tomēr, ka Kopienas tiesiskā regulējuma neesamība šajā jomā, ko Tiesa konstatējusi iepriekš minēto sprieduma lietā *Daily Mail and General Trust* 23. punktā, tika aizpildīta ar Kopienas normām par juridiskās adreses pārceļšanu uz citu dalībvalsti, kas ir tādās regulās kā Regula Nr. 2137/85 un Regula Nr. 2157/2001 par attiecīgi EEIG un SE vai vēl Padomes 2003. gada 22. jūlija Regula (EK) Nr. 1435/2003 par Eiropas Kooperatīvās sabiedrības (SCE) statātiem (OV L 207, 1. lpp.), kā arī ar Ungārijas tiesisko regulējumu, kas pieņemts atbilstoši šim regulām.

116 Tā uzskata, ka šīs normas varētu, pat būtu jāpiemēro *mutatis mutandis* sabiedrības, kas dibināta saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, faktiskās adreses pārrobežu pārceļšanai.

117 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka, ja šīs regulas, kas pieņemtas, pamatojoties uz EKL 308. pantu, tiešām paredz noteikumu, kas ļauj jauniem juridiskiem dibinājumiem, ko tās izveido, pārcelt to juridisko adresi un līdž ar to faktisko adresi, šīm abām adresēm esot vienā dalībvalstī, uz citu dalībvalsti, saskaņā ar juridiskai personai neizbeidzot darbību un neizveidojot jaunu juridisko personu, šādi pārceļšanai tomēr ir vajadzīga šo pārceļšanu veicošajai sabiedrībai piemērojamo valsts tiesību maiņa.

118 Tas izriet, piemēram, attiecībā uz SE no Regulas Nr. 2157/2001 7.–9. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) daļas.

119 Pamata lietā *Cartesio* vālas tikai pārcelt savu faktisko adresi no Ungārijas uz Itāliju, paliekot par sabiedrību saskaņā ar Ungārijas tiesību un līdž ar to nemainot piemērojamo valsts

tiesības.

120 Tādā Kopienas tiesiskajā regulā, uz kuru atsaucas Komisija, piemērojama *mutatis mutandis*, pat ja pieņemtu, ka tas ir piemērojams dalībvalsts tiesību pakāpēties sabiedrības juridiskās adreses pārrobežu pārceļšanas gadījumā, katrā ziņā nenovestu pie iecerētā rezultāta tādā situācijā kā pamata lietas pamatā esošā.

121 Turklāt attiecībā uz iepriekš minēto sprieduma lietā *SEVIC Systems* ietekmi uz iepriekš minētajos spriedumos lietā *Daily Mail and General Trust* un lietā *Überseering* noteikto principu ir jākonstatē, ka šie spriedumi neapņēma to pašu problēmu, kādā pirmās neprecīzā otro apjomu.

122 Lietā, kurā tika pieņemts spriedums lietā *SEVIC Systems* attiecībā uz biroja darbības pārrobežu saplūšanas ceļā atzīšanu sabiedrības dibināšanas valstī, ko šī sabiedrība veica citā dalībvalstī, šai lietai būtiski atšķiroties no situācijas lietā, kurā tika pieņemts iepriekš minētais spriedums lietā *Daily Mail and General Trust*. Tādējādi attiecīgā situācija lietā, kurā tika pieņemts iepriekš minētais spriedums lietā *SEVIC Systems*, atšķiras no situācijām, par kurām bija pārjē Tiesas spriedumi (skat. 1999. gada 9. marta spriedumu lietā *C-212/97 Centros, Recueil, I-1459*. lpp.; iepriekš minēto spriedumu lietā *Überseering*, kā arī 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā *C-167/01 Inspire Art, Recueil, I-10155*. lpp.).

123 Šādas situācijas iepriekšējais jautājums, kas rodas, ir nevis tas, kas norādīts šajā sprieduma 109. punktā, vai attiecīgā sabiedrība var tikt uzskatīta par sabiedrību, kurai ir tās dalībvalsts piederība, saskaņā ar kuras tiesību aktiem tā tikusi dibināta, bet gan drīzāk, vai šī sabiedrība, par kuru ir zināms, ka tā ir sabiedrība, uz kuru attiecas dalībvalsts tiesības, saskaras ar savu tiesību veikšanu darbību citā dalībvalstī ierobežojumu.

124 Ēmot vērā visu iepriekš minēto, uz ceturto uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka šobrīd spēkā esošajās Kopienas tiesību EKL 43. un 48. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neaizliedz dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas liedz sabiedrībai, kas dibināta saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem, pārceļt savu juridisko adresi uz citu dalībvalsti, saglabājot savu sabiedrības statusu, uz ko attiecas tās dalībvalsts tiesības, saskaņā ar kuras tiesisko regulējumu tā tika dibināta.

Par tiesāšanas izdevumiem

125 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanas izdevumiem. Tiesāšanas izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietās dalībnieku tiesāšanas izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) tādā tiesā kā iesniedzējtiesa, kas izskata apelācijas sūdzību par lēmumu, ko pieņemusi komercēģistra tiesa, ar ko ir noraidīts lūgums veikt grozījumu šajā reģistra atzīmē, ir jāuzskata par tiesu, kurai ir tiesības iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu EKL 234. panta izpratnē, neraugoties uz apstākli, ka nedz lēmuma pieņemšanas procedūra šajā tiesā, nedz apelācijas tiesvedība iesniedzējtiesā nav notikusi saskaņā ar sacēkstes principu;
- 2) tādā tiesā kā iesniedzējtiesa, kuras pieņemtie lēmumi tādā tiesvedībā kā pamata lietā var tikt pārskatīti kārtībā, nevar tikt uzskatīti par tiesu, kuras lēmumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem nevar pārskatīt EKL 234. panta trešās daļas izpratnē;
- 3) ja ir valsts tiesību normas par tiesību iesniegt apelācijas sūdzību par lēmumu lūgt prejudiciālu nolēmumu, ko raksturo apstākļi, ka lieta pilnībā paliek izskatīšanā iesniedzējtiesā un tikai lēmums lūgt prejudiciālu nolēmumu ir pārskatāms, EKL 234. panta

otr? da?a ir j?interpret? t?d?j?di, ka kompetence izdot l?mumu l?gt Tiesai prejudici?lu nol?mumu, ko šis L?guma noteikums pieš?ir vis?m valsts ties?m, neb?tu j?apšaubas, piem?rojot š?dus noteikumus, kas ?auj apel?cijas tiesai groz?t l?mumu l?gt Tiesai prejudici?lu nol?mumu, atcelt šo l?gumu un likt tiesai, kas šo l?mumu ir pie??musi, ats?kt valsts ties?bu proced?ru, ko t? bija aptur?jusi;

4) šobr?d sp?k? esošaj?s Kopienas ties?b?s EKL 43. un 48. pants ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie neaiziedz dal?bvalsts tiesisko regul?jumu, kas liedz sabiedr?bai, kas dibin?ta saska?? ar š?s dal?bvalsts ties?b?m, p?rcelt savu juridisko adresi uz citu dal?bvalsti, saglab?jot savu sabiedr?bas statusu, uz ko attiecas t?s dal?bvalsts ties?bas, saska?? ar kuras tiesisko regul?jumu t? tikusi dibin?ta.

[Paraksti]

* Tiesved?bas valoda – ung?ru.